

Gradska glazbena Virovitica - Tradicionalno moderna

Lešković, Toni

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:918636>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

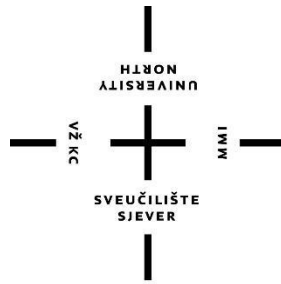
Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-03**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Završni rad br.

Dokumentarni film „Gradska glazba Virovitica tradicionalno-moderna“

Toni Lešković, 0135250659

Koprivnica, rujan 2024.

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Umjetnički studij		
STUDIJ	Prijediplomski studij Medijskog dizajna		
PRISTUPNIK	Toni Lešković	MATIČNI BROJ	0135250659
DATUM	12.9.2024.	KOLEGIJ	Umjetnička i medijska fotografija
NASLOV RADA	Gradska glazba Virovitica - Tradicionalno moderna		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Gradska glazba Virovitica - Traditionally modern		

MENTOR	Mario Periša	ZVANJE	Izvanredni profesor umjetnosti (izv.prof.art.)
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. izv.prof.art. Simon Bogojević Narath (predsjednik povjerenstva)		
	2. izv.prof.art.dr.sc. Mario Periša (mentor)		
	3. izv.prof.art. Iva Matija Bitanga (članica povjerenstva)		
	4. doc.art. Luka Borčić (zamjenski član)		
	5.		

Zadatak završnog rada

BROJ	267/MED/2024
------	--------------

OPIS

Dokumentarni film "Gradska glazba Virovitica tradicionalno-moderna" bavi se poviješću, značajem i suvremenim izazovima ove dugogodišnje glazbene udruge. Film istražuje kako se tradicionalne vrijednosti i glazbena praksa Gradske glazbe uspješno prilagođavaju modernom vremenu.

Cilj završnog rada je proći kroz sve faze filmske produkcije, od razrade ideje do postprodukcije, i proizvesti dokumentarni film u trajanju do 15 minuta. U pisanom dijelu rada rezultati će se usporediti s teorijskim konceptima filmske umjetnosti, posebno u kontekstu dokumentarnih filmova koji istražuju kulturne institucije.

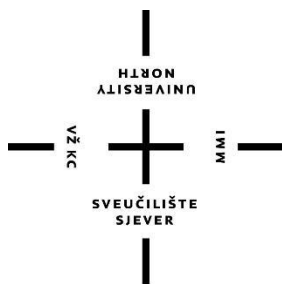
Praktični dio rada uključuje:

- razvoj scenarija i plan snimanja
- organizaciju i produkciju u fazi pretprodukcije
- snimanje intervjua i vizualnog materijala tijekom produkcije
- montažu filma, obradu zvuka i boje
- promociju i plan distribucije filma.

Rad istražuje kako se kroz film može prikazati baština i važnost orkestra za lokalnu zajednicu.

ZADATAK URUČEN	20.9.2024	POTPIS MENTORA	Mario Periša
----------------	-----------	----------------	--------------

Sveučilište Sjever

Medijski dizajn

Završni rad br.

Dokumentarni film „Gradska glazba Virovitica tradicionalno-moderna“

Student

Toni Lešković, 0135250659

Mentor

izv.prof.art.dr.sc. Mario Periša

Koprivnica, rujan 2024.

Predgovor

Izrada ovog završnog rada bila je zahtjevan, ali iznimno vrijedan proces, a ne bih ga mogao realizirati bez pomoći i podrške brojnih ljudi kojima dugujem duboku zahvalnost.

Prije svega, želim zahvaliti svom mentoru, čija su stručnost, savjeti i strpljenje bili ključni u svakom koraku mog rada. Njegova podrška i vodstvo pomogli su mi da ostanem na pravom putu, a njegova uloga bila je neprocjenjiva u usmjeravanju ovog projekta prema njegovom uspješnom završetku.

Veliko hvala mojim suradnicima, koji su svojim znanjem i vještinama doprinijeli realizaciji ovog projekta. Zajedno smo uspješno savladali mnoge izazove, a njihova predanost i profesionalizam bili su ključni u svakom segmentu ovog rada.

Posebnu zahvalu upućujem svojoj obitelji, koja je bila moja stalna podrška. Njihovo razumijevanje, ohrabrenje i vjera u mene motivirali su me da dam najbolje od sebe. No, posebna posveta ide mojoj djevojci, koja je odigrala jednu od najvažnijih uloga u cijelom procesu. Njezina ljubav, strpljenje i nesebična podrška bili su neizostavan dio izrade ovog rada, a bez njezine pomoći u pisanju i realizaciji, ovaj rad ne bi bio moguć.

Također, želim zahvaliti svojim prijateljima i kolegama na podršci, savjetima i zajedničkim trenucima koji su ovaj put učinili lakšim i ispunjavajućim.

Na kraju, veliko hvala svima koji su na bilo koji način doprinijeli realizaciji ovog rada. Svaki savjet, pomoć i podrška bili su važan dio ovog putovanja.

Sažetak

Ovaj završni rad istražuje transformaciju Gradske glazbe Virovitica od tradicionalnog puhačkog orkestra do suvremene kulturne institucije koja balansira između očuvanja svoje bogate glazbene tradicije i prilagodbe modernim izazovima. U teorijskom dijelu rada analizirane su temeljne faze filmske produkcije, uključujući pretprodukciju, produkciju i postprodukciju, s posebnim naglaskom na dokumentarni film kao medij. Fokus je stavljen na načine snimanja, montaže i obrade materijala te tehničke detalje korištene u produkciji dokumentarnog filma „Gradska glazba – tradicionalno moderno“. Film počinje snimkama zgrade Gradske glazbe, prikazima koncerata, te uključuje intervjue s ključnim sudionicima, poput dugogodišnjeg dirigenta i članova orkestra. Kroz analizu filma i teorijski okvir rada, istražuje se važnost Gradske glazbe u lokalnoj zajednici, kao i njezina sposobnost prilagodbe promjenama u društvenom i kulturnom okruženju. Rad također prikazuje proces produkcije dokumentarnog filma, s naglaskom na tehničke aspekte snimanja, selekcije materijala, montaže, korekcije boje i obrade zvuka.

Ključne riječi: Gradska glazba, dokumentarni film, filmska produkcija, kulturna institucija, Virovitica

Summary

This thesis explores the transformation of the Virovitica City Band from a traditional brass orchestra to a modern cultural institution that balances preserving its rich musical tradition with adapting to contemporary challenges. The theoretical part of the thesis analyzes the fundamental stages of film production, including pre-production, production, and post-production, with a special focus on documentary film as a medium. Emphasis is placed on filming, editing, and material processing techniques, as well as the technical details used in the production of the documentary film "Virovitica City Band: Tradition Meets Modernity". The film begins with aerial shots of the City Band's building and concert scenes, followed by interviews with key participants, such as the long-time conductor and members of the orchestra. Through an analysis of the film and the theoretical framework, the thesis explores the importance of the City Band in the local community and its ability to adapt to changes in the social and cultural environment. The thesis also presents the process of producing the documentary film, with a focus on technical aspects such as filming, file selection, editing, color correction, and sound processing.

Keywords: City Band, documentary film, film production, cultural institution, Virovitica

Popis korištenih kratica

DSLR – Digital Single-Lens Reflex (digitalni fotoaparati s jednostrukom refleksnom lećom)

FPV – First Person View (prikaz iz prvog lica)

DJI – Da-Jiang Innovations (proizvođač dronova i stabilizatora)

GoPro – Go Professional (proizvođač kamera za akcijske snimke)

iPhone – Smart telefon proizvođača Apple Inc.

SE Electronics – Studio Equipment Electronics (proizvođač mikrofona i audio opreme)

HD – High Definition (visoka razlučivost)

EQ – Equalizer (ekvilajzer)

FPS – Frames Per Second (broj sličica u sekundi)

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Film.....	3
2.1. Teorija filma.....	4
2.2. Dokumentarni film.....	5
3. Faze stvaranja audiovizualnog sadržaja.....	7
3.1. Razrada ideje.....	7
3.2. Pretprodukcija.....	7
3.3. Produkcija.....	8
3.4. Postprodukcija.....	9
3.5. Eksploatacija.....	9
4. Gradska glazba Virovitica.....	11
5. Praktični dio rada - Dokumentarni film o Gradskoj glazbi.....	14
5.1. Priprema i izrada knjige snimanja.....	14
5.2. Proces snimanja i korištena oprema.....	14
5.3. Uređivanje i postprodukcija.....	15
5.4. Odabir sudionika.....	16
5.5. Plan snimanja.....	17
6. Zaključak.....	19
7. Literatura.....	21

1. Uvod

U ovom završnom radu istražujem evoluciju Gradske glazbe Virovitica, s posebnim naglaskom na njenu transformaciju iz tradicionalnog puhačkog orkestra u suvremenu kulturnu instituciju koja uspješno balansira između očuvanja svoje bogate glazbene tradicije i prilagodbe suvremenim glazbenim i društvenim izazovima. Naslov rada „Gradska glazba – tradicionalno moderno“* odražava glavnu temu kojom se bavim: spoj tradicionalnih vrijednosti i praksi Gradske glazbe s modernim pristupima, koji joj omogućuju da ostane relevantna i inspirativna u suvremenom društvenom i kulturnom kontekstu.

Gradska glazba Virovitica, osnovana krajem 19. stoljeća, igra ključnu ulogu u kulturnom životu grada Virovitice. Kroz svoju dugu povijest, ova institucija ne samo da održava živu tradiciju orkestralne glazbe, već i aktivno doprinosi očuvanju kulturnog identiteta grada. Orkestar je odigrao značajnu ulogu u brojnim lokalnim manifestacijama, od javnih proslava do formalnih događanja, čime je postao neizostavan dio kulturne slike grada. Njegova dugovječnost i prilagodljivost pokazuju spremnost da se nosi s izazovima modernog društva i glazbenih preferencija.

Cilj ovog rada je dublje razumjeti procese koji su oblikovali modernizaciju Gradske glazbe Virovitica te identificirati ključne čimbenike koji su omogućili njezinu uspješnu prilagodbu suvremenom dobu. Kroz ovaj proces, Gradska glazba zadržala je temeljne vrijednosti, dok je istodobno otvorila vrata inovacijama u izvedbi i organizaciji. Spoj tradicije i modernosti omogućava orkestru da ostane relevantan i privlačan različitim generacijama, od dugogodišnjih članova do novih mladih glazbenika.

U dokumentarnom filmu „Gradska glazba – tradicionalno moderna“, koji prati razvoj i suvremenu ulogu orkestra, koristi se suvremena filmska produkcija kako bi se prikazao proces transformacije orkestra. Film započinje s tri uvodne scene, uključujući snimke zgrade Gradske glazbe snimljene dronom te isječke s dva koncerta orkestra, čime se odmah gledateljima prikazuje spoj tradicionalnog i modernog glazbenog izraza. Nakon uvodnih scena, film prelazi na intervjue sa sudionicima koji su odabrani da predstave različite perspektive o djelovanju i značaju Gradske glazbe. Intervjui su popraćeni B-roll snimkama koje uključuju kadrove prostora, instrumenata, te članova na probama i druženjima, čime se dodatno pojačava vizualna dinamika i daje uvid u svakodnevni život orkestra.

Kroz razgovore s dugogodišnjim dirigentom Silviom Palošem i članovima Gradske glazbe, te iz perspektive umjetničkog suradnika Silvija Švasta, gledatelji dobivaju detaljan uvid u ulogu

orkestra u zajednici, kao i izazove s kojima se susreće u suvremenom društvenom okruženju. Film se završava njihovim zaključcima o budućnosti Gradske glazbe, uz završne snimke koncerta i impresivne kadrove zgrade orkestra snimljene dronom, čime se simbolično zatvara krug između prošlosti i budućnosti.

Teorijski okvir ovog rada uključuje analizu ključnih aspekata filmske produkcije, s naglaskom na preprodukciju, produkciju i postprodukciju. Razmatrani su različiti filmski žanrovi, a poseban je naglasak stavljen na dokumentarni film kao medij koji pruža autentičan uvid u stvarne ljude i događaje. Dokumentarni film, u ovom slučaju, služi kao vizualna ilustracija transformacije Gradske glazbe Virovitica, povezujući prošlost, sadašnjost i budućnost kroz glazbene izvedbe, razgovore i vizualne prikaze prostora u kojem orkestar djeluje.

Sociološki i kulturološki aspekti Gradske glazbe također su analizirani, s posebnim naglaskom na način na koji je percepcija ove institucije evoluirala kroz povijest. Proučavam kako se Gradska glazba prilagodila promjenama u društvenom i kulturnom okruženju, te kako i dalje uspijeva ostati relevantna i bliska lokalnoj zajednici.

2. Film

Film se može definirati kao niz pokretnih slika koje prikazuju neku priču, fotografije koje se velikom brzinom projiciraju na platnu, a uz pomoć svjetla daju iluziju glatkog i kontinuiranog kretanja filmskog dijela. Filmska umjetnost datira još iz kraja 19. stoljeća, od onda film se razvijao i u suvremenom svijetu postao jedan od osnovnih popularnih oblika masovnih medija. Zbog svoje iznimne složenosti, on zahtijeva uključenost mnogih drugih umjetnosti i mnoštvo tehničkih vještina, od snimanja zvuka, slike te daljnjih faza koje su vezane uz samu produkciju.¹

On se dijeli na četiri osnovne vrste, a to su: dugometražni (cjelovečernji) film, kratkometražni (kratki) film te filmska serija i filmski serijal. Kriterij ove podjele je trajanje samog filmskog uratka, tako dugometražni film je film koji traje više od 60 minuta, dok je trajanje kratkometražnog filma manje od 60 minuta. Filmska serija i serijal su srodne filmske vrste, oba pojma se odnose na skupinu više filmova koji su povezani jedan s drugim (Gilić 2007: 140).

Filmovi se primarno dijele na filmske rodove, a svaki rod ima svoje dodatne podvrste. Glavni filmski rodovi se dijele na dokumentarne filmove, igrane filmove, propagandne filmove i obrazovne filmove, ponekad ovoj skupini pripada i eksperimentalni film. Svaki rod ima svoje određene prepoznatljive karakteristike, u nekim slučajevima granice između rodova mogu biti nejasne ili se mogu povezivati elementi iz različitih rodova u jednom filmu. U takvim filmskim djelima, filmski rod se određuje prema hijerarhiji među filmskim značajkama.²

Filmski žanrovi su osmišljeni kako bi se filmovi podijelili prema tematici ili stilu, pojedini žanrovi imaju svoje sličnosti, ali se u temeljnim elementima razlikuju. Kategoriziranje filmskih žanrova se u velikoj mjeri oslanja na teorije kritike književnog žanra, filmski se žanrovi obično ocrtavaju prema: konvencijama, ikonografijom, okruženjima, narativima, likovima i glumcima (Grant 2007).

---

¹ <https://www.britannica.com/art/motion-picture>

² <https://filmska.lzmk.hr/clanak/rodovi-filmski>

2.1. Teorija filma

Teorija filma je akademsko područje koje se bavi prirodom filma, filmskim slikama i umijećem, te njihovom analizom i interpretacijom. Ona je razvijena kako bi objasnila efekt koji filmska umjetnost ima na ljude i njihove emocije. Nastala je kako bi filmski kreatori razumjeli srž filma, po čemu se on razlikuje od drugih umjetničkih formi.³

U teoriju filma ubrajaju se svi aspekti koji čine film, od narativne strukture, izgleda i estetike te tehničke prirode filma pa do njegovog učinka na medijsku publiku. Cilj teorije filmske umjetnosti je da se pokuša razumjeti kako filmovi utječu na gledatelje, odnosno da se kroz teoriju prikaže kako filmovi kreiraju značenje, te kako ga publika onda tumači.

U 1920. godini, teoretičari su se uglavnom fokusirali na kamere i proces montaže, kao dva temeljna čimbenika. Istraživale su se razne mogućnosti kamere i kadrova, te učinci koji se mogu njima postići, koji su u kazališnoj umjetnosti nemogući. Osim položaja kamere, montaža također filmskom dijelu može dati novu dimenziju i kontekst, kao i manipulirati gledateljskom perspektivom. U 1960im godinama filmska teorija razvijala se pod snažnim utjecajem semiotike, psihoanalize, rodnih studija i marksizma. Zbog toga su se pojavile nove grane filmske teorije poput feminističke filmske teorije. U 90im godinama, fokus je bio na digitalnom aspektu filma, razvojem tehnologije u tadašnje vrijeme u velikoj mjeri je doprinijelo digitalnoj revoluciji koja je imala nemjerljiv učinak na filmsku umjetnost i teoriju. Nove filmske teorije više se bave publikom i gledateljima, kao i njihovim kolektivnim iskustvom kinematografije.⁴

U vrijeme današnjice postoji mnoštvo filmskih teorija, od kojih se neke podudaraju, a neke suprotstavljaju. One djeluju poput leća kroz koje se mogu proučavati i analizirati filmska djela. Kod teorije filma, u velikoj mjeri igra uloga glavnih elemenata filma i kako oni funkcioniraju zajedno, te tvore viziju stvarnosti.

---

³ <https://www.britannica.com/art/film-theory>.

⁴ <https://www.videomaker.com/how-to/directing/film-history/what-is-film-theory-a-beginners-guide/>

2.2. Dokumentarni film

Filmski uradak koji je najčistija vrsta filma zbog svoje mogućnosti da prikazuje najuvjerljivije događaje koji uključuju stvarne ljude u stvarnom prostoru je dokumentarni film. On za razliku od igranog filma, odbacuje fikciju to jest ne uključuje namještenu scenu i izmišljene unaprijed pripremljene događaje (Mikić 2001: 107).

Dokumentarni film je filmski rod koji datira iz 1926. godine, njegov naziv prvi put spominje škotski filmski producent John Grierson, kojeg su prozvali i ocem kanadskog i britanskog dokumentarnog filma. Svoj naziv dokumentarni film je dobio od francuske riječi *documentaire*, što se odnosilo na ondašnje putopisne filmove. Međutim, dokumentarci sežu iz povijesti samog filma, jedan od prvih poznatih dokumentarnih filmova je kratki film braće Lumière koji prikazuje odlazak radnika iz njihove tvornice, koji je snimljen 1895. godine. Nakon završetka Prvog svjetskog rata, počeli su se pojavljivati i cjelovečernji dokumentarni filmovi, a značajniji utjecaj su tek počeli imati tijekom 20. stoljeća, zahvaljujući antropološkim filmovima. Neke od glavnih karakteristika koje obilježavaju dokumentarne filmove su težnja da se prikažu stvarni događaji i osobe, prikaz činjenica kroz prirodne, životne i društvene sadržaje. Oni obuhvaćaju širok spektar tema, stilova te obnašaju raznolike funkcije, a primarni cilj im je da se stvori neka vrsta dokumenta u video formatu. Dokumentarni film je način filmskog izražavanja, gdje autor ima veliku slobodu da pokaže svoju kreativnost, autentičnost i individualnost. Neke od najpoznatijih vrsta dokumentarnog filma prema sadržaju su: putopisni, antropološki, obiteljski, arhivski, prirodoznanstveni, kompilacijski, reportažni i prikaz filmskih vijesti. U nekom graničnom prostoru dokumentarnog žanra nalaze se i obrazovni dokumentarni filmovi koji imaju edukativnu svrhu te promidžbeni filmovi koji se odnose na političku propagandu ili na reklamne filmove.⁵

Dokumentarni filmovi su važan dio filmske industrije, oni imaju sposobnost da ostave snažan utjecaj na gledatelje, potičući ih na promišljanje, razumijevanje svijeta oko sebe, kao i na poticanje promjena. Temeljne teme koje istražuju su: društvene, političke, povijesne, znanstvene ili kulturološke teme. Oni također igraju ključnu ulogu u društvenim zajednicama i kulturi, tako da educiraju građane o važnim temama koje su relevantne za društvo. Oni informiraju i pružaju uvid u različite perspektive nekog problema ili događaja, potiču empatiju prema pojedincima ili pojedinoj društvenoj skupini, te podižu svijest kad je riječ o nekoj društvenoj nepravdi ili problemu. Što se tiče utjecaja na kulturu, dokumentarni filmovi

---

⁵ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/dokumentarni-film>

mogu služiti kao važan alat za očuvanje kulturnog nasljeđa, tradicija i priča zajednica ili kultura koje su možda ugrožene ili zaboravljene. Oni mogu dokumentirati povijesne događaje, običaje, jezik ili druge aspekte kulture koji su važni za identitet određene zajednice.

Na hrvatskoj filmskoj sceni, dokumentarni filmovi se pojavljuju 1910. godine, primarno kako bi informirali građane kroz činjenični prikaz filmskog sadržaja. Važniju ulogu, dokumentarni filmovi ostvaruju tek krajem 1920 ih godina, a nakon Drugog svjetskog rata poduzeća poput Zagreb filma i Zora filma su počeli proizvoditi sve više dokumentarnih filmova.⁶

Međutim, procvat dokumentarnih filmova u Hrvatskoj bilježi se od 1947. godine do 1950., kada se za njih odvajaju i posebna sredstva. Tehničko znanje snimatelja bilo je vrlo važno i cijenjeno, istaknuti snimatelji tog razdoblja su bili: Blažin, Akčić, Sarić i Ribarić, dok su se u redateljskom umijeću istaknuli: Milan Katić, Kosta Hlavaty, Branko Marjanović i Fedor Hanžeković (Škrabalo 1998:144-151).

---

⁶ <https://www.enciklopedija.hr/clanak/dokumentarni-film>

3. Faze stvaranja audiovizualnog sadržaja

Produkcija, postprodukcija i preprodukcija su ključni pojmovi u svijetu filma, televizije i ostalih medijskih formata. Svaka od ovih faza ima svoju važnost i specifične zadatke u procesu stvaranja audiovizualnog sadržaja. Medijska produkcija se odnosi na proces kreiranja medijskog sadržaja, osnovnu ulogu obnaša producent koji se brine da sve teče prema planu. Producent vodi cijeli projekt kroz sve faze njegovog stvaranja. Postoji pet faza kreiranja filma, a to su: ideja i njezina razrada, preprodukcija, produkcija, postprodukcija i eksploatacija.⁷ U sljedećim potpoglavljima detaljno će se razraditi i objasniti svaka od navedenih faza, počevši s idejom.

3.1. Razrada ideje

Ideja je pokretač svega, no kako bi se ona ostvarila potrebno je napraviti pomno razrađen plan, koji uključuje pisanje sinopsisa priče i biranje glavnih aktera u filmskim scenama. Prvotna ideja se može mijenjati i razvijati kroz proces stvaralaštva. U početnoj fazi važno je da se ideja pretoči u ponudu, kojom se privlače investitori, koji će biti izvor financija za raspisan projekt. Također u ovim fazama bitno je proći kroz sve početne troškove i potencijalne izazove, velik broj projekata ne dođe do druge faze zbog nedovoljno razrađene ideje, loše pripreme i procjene kad je riječ o financijskim troškovima koji su potrebni da se projekt ostvari (Bugarin 2019: 5).

3.2. Preprodukcija

Preprodukcija je najranija faza kod izrade filma, iziskuje donošenje mnogo značajnih odluka kako bi uopće počeo cijeli proces snimanja filma. Proces započinje definiranjem teme i provođenjem opsežnog istraživanja kako bi se prikupile relevantne informacije. Ovo istraživanje čini okosnicu dokumentarca, pružajući činjeničnu osnovu i smjer pripovijedanja.

U preprodukciji osmišljeni projekt dobiva jasniju strukturu, te se razrađuje scenarij i njegovi temeljni aspekti poput: odabira lokacija za snimanje, konzultacije s timom, te organizacija direktora, glumaca, snimatelja zvuka, kamermana, kompozitora, kostimografa, majstora rasvjete i tima za specijalne efekte, scenografa, montažera, odjela za šminku, rekvizite, transport i garderobu. Osoba koja je zadužena da pronade ljude koji će raditi na filmu, da prikupi

---

7

financijska sredstva koja su potrebna za snimanje i da osigura svu potrebnu opremu, u profesionalnoj kinematografiji se naziva producent. Financijska sredstva su neophodna za potporu cjelokupnog procesa proizvodnje. Producenti mogu tražiti potpore, donacije ili ulaganja iz različitih izvora kako bi osigurali odgovarajuće financiranje. Redatelj oblikuje kreativnu viziju i vodi umjetničko vodstvo. Voditelj proizvodnje osigurava da su svi aspekti pretprodukcije organizirani i na pravom putu. Pisac je odgovoran za izradu scenarija ili nacрта, dok direktor fotografije brine o vizualnom aspektu filma.⁸

U pretprodukciji je važno imati kvalitetno napisan i razrađen scenarij i sinopsis, jer su oni temeljni dio pretprodukcijske faze i oni su pretežito odlučujući kad je riječ o uspješnosti nekog filma. Svaki scenarist treba brinuti o tome da scenarij bude što zanimljiviji i da cijelo vrijeme drži pažnju publike. Prije pisanja samog scenarija piše se prvo sinopsis koji je skraćena verzija scenarija, u njemu se sažeto opisuje osnovna radnja filma. Dok je scenarij filmski projekt gdje su detaljno navedene filmske radnje, dijalozi, pojavljivanje likova, vrijeme i mjesto radnje. Knjiga snimanja je također jedan bitan dio pretprodukcije, to je zapis u kojem je scenarij prikazan kroz objektiv kamere. Sastoji se od zamišljenih scena i kadrova, dok su sekvence napisane odvojeno. Snimanje scena se ne odvija kronološki kako ih gledamo u filmu, već se sve radnje koje se odvijaju na jednoj lokaciji snimaju zajedno u istom periodu. Knjiga snimanja pomaže kod određivanja preciznijeg rasporeda kadrova po danima snimanja i lokacijama, pomaže kod procjene koliko će trajati snimanje određenog kadra, a takve informacije su vrlo važne kad je riječ o rasporedu snimanja (Nosić 2009: 204).

3.3. Produkcija

Produkcija je faza u kojoj se dokumentarni film oživljava kroz stvarno snimanje intervjua, scena i događaja. Ovu fazu karakterizira intenzitet i potreba za preciznom koordinacijom. Snimajući prema planu pretprodukcije, ekipa snima sirove snimke koje će kasnije biti pretočene u konačni dokumentarac. Snimljeni dijelovi se nakon završetka snimanja šalju u postprodukciju na daljnju obradu.

Redatelj ima ključnu ulogu tijekom produkcije, vodeći ekipu i donoseći kreativne odluke u stvarnom vremenu. Oni osiguravaju da narativ ostane koherentan i da se vizualni i tematski elementi usklade s vizijom dokumentarca. Direktor fotografije odgovoran je za postavljanje i prilagodbu kamera i rasvjete kako bi se uhvatio najbolji mogući vizualni materijal. Producent

---

⁸<https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Od-ideje-do-premijere-kratkog-filma.pdf>

zvuka osigurava visokokvalitetno audio snimanje, hvatanje dijaloga, ambijentalnih zvukova i drugih audio elemenata ključnih za dokumentarni film.

Pomoćnici produkcije pomažu ekipi rješavajući logističke zadatke, postavljajući opremu i rješavajući sve probleme koji se pojave tijekom snimanja. Njihova je uloga ključna u održavanju tijeka proizvodnog procesa i osiguravanju da sve teče glatko.

3.4. Postprodukcija

„Montaža je filmski postupak kojim se u kontinuitetu projekcije postiže diskontinuirano prikazivanje prostorno-vremenski zasebnih isječaka vanjskog svijeta“ (Peterlić 2018: 145).

Postprodukcija je završna faza u kojoj se neobrađeni materijal montira kako bi se dobio gotov filmski proizvod. Ova faza uključuje nekoliko ključnih aktivnosti, počevši od uređivanja. Montažer odabire i spaja najbolje snimke, stvarajući koherentnu i privlačnu priču. Montaža je pedantan proces koji zahtijeva oštro oko za detalje i duboko razumijevanje pripovijedanja. U procesu montaže najčešće sudjeluju montažer, asistent montaže, montažer zvuka i kolorist. Asistent montaže radi na organizaciji i pripremi materijala za montažu, pomaže montažeru u nekim tehničkim zadacima.

Montažer zvuka bavi se obradom zvuka, koja je još jedan kritički aspekt postprodukcije. To uključuje sinkronizaciju zvuka s vizualnim snimkama, dodavanje dijaloga, glazbe i zvučnih efekata te miksiranje zvuka kako bi se stvorila uravnotežena i kvalitetna zvučna slika. Kolorist je osoba koja je zadužena za korekciju boja filma i dodavanje vizualnih efekata, kojima je funkcija povećanje vizualne privlačnosti dokumentarca, osiguravajući da konačni proizvod bude vizualno dosljedan i estetski ugodan.

Proces pregleda i revizije, omogućuje procjenu konačnog isječka, čineći potrebne prilagodbe kako bi se dokumentarni film poboljšao. Nakon što je film finaliziran, voditelj distribucije planira i provodi strategiju distribucije. To uključuje slanje dokumentarca na filmske festivale, organiziranje televizijskih emisija i korištenje online platformi za doseganje šire publike i ostvarivanje veće uspješnosti.

3.5. Eksploatacija

Eksploatacija filma, poznata i kao distribucija i promocija, ključna je faza u filmskom procesu koja dolazi nakon završetka postprodukcije. Distribucija je proces kroz koji film dolazi do gledatelja. Ova faza obuhvaća aktivnosti usmjerene na plasman filma pred što širu publiku

putem različitih kanala. Eksploatacija je presudna za komercijalni uspjeh filma, jer uključuje distribuciju, marketing, i ostvarivanje prihoda. Pomno osmišljena kampanja može film izdvojiti na tržištu, povećati gledanost, što onda dovodi do veće zarade.⁹

Kod distribucije filmskog djela važno je odrediti svoju ciljanu publiku i prema njoj prilagoditi marketinšku strategiju te kanale preko kojih će se doprijeti do što većeg broja ljudi. Neke od aktivnosti koje se provode u ovoj fazi su (Šarić 2023):

1. Prijava filma na filmske festivale. Sudjelovanje na festivalima može povećati ugled filma i otvoriti vrata za širu distribuciju.
2. Dogovaranje prikazivanja filma u kinima. Ovo može uključivati pregovore s kino lancima i nezavisnim kinima.
3. Prodaja prava za prikazivanje filma na televizijskim postajama, uključujući kabelaške i digitalne kanale.
4. Distribucija filma putem online streaming servisa.

---

⁹ <https://filmska.lzmk.hr/clanak/eksploatacija-filma>

4. Gradska glazba Virovitica

Gradska glazba Virovitica nosi sa sobom bogatu povijest koja seže do 1883. godine, kada je osnovana kao *Društvo za promicanje glazbe*. Ova institucija nastala je iz inicijative uglednih građana Virovitice s ciljem promicanja glazbene kulture i obrazovanja u gradu. Prvi članovi Društva, među kojima su bili dr. Josip Matić, županijski liječnik, te pučki učitelji Dujo Žakić i Tomo Mihalić, zajedno s drugim uglednicima poput Ivana Besza i inženjera Wagnera i Heumana, okupili su talentirane glazbenike kako bi formirali glazbeni ansambl koji će kroz godine postati simbol kulturnog identiteta grada.

Slika 4.1. *Gradska glazba Virovitica*

Društvo je odmah po osnivanju usmjerilo svoje aktivnosti ne samo na organizaciju glazbenih događanja, već i na edukaciju mladih. Godine 1886. osnovana je i *Glazbena škola* kako bi se osigurala kontinuirana obnova članova orkestra i omogućilo mladim talentima da se usavršavaju u glazbi. Škola je imala značajnu ulogu u stvaranju novih generacija glazbenika koji su svojim radom doprinijeli opstanku i rastu Gradske glazbe.

Jedan od najvažnijih trenutaka u povijesti Gradske glazbe bio je dolazak Jana Vlašimskog, glazbenika rodnom iz Češke, koji je 1886. godine postao kapelnik i učitelj guslanja. Vlašimsky je

u Viroviticu donio novu razinu glazbene izvrsnosti i postao ključna figura u razvoju orkestra tijekom sljedećih 50 godina. Njegov prvi nastup s virovitičkom publikom zbio se već iste godine, na Silvestrovo 1886., kada je organizirao izvedbu mješovitog gudačkog orkestra. Njegova vizija i predanost pretvorili su Gradsku glazbu u kulturni stup grada. Uz teške uvjete i skromnu naknadu, Vlašimsky je neumorno radio na razvijanju glazbene tradicije, čineći orkestar prepoznatljivim i izvan granica Virovitice.

Osim Vlašimskog, povijest Gradske glazbe obilježili su i drugi predani kapelnici, poput Tome Župana, koji je 1936. godine preuzeo vođenje orkestra, te Antuna Zvonka Zalara, koji je predano radio s orkestrom u izazovnim godinama, posebice tijekom i nakon Domovinskog rata. Zalar je 1984. godine otkrio i oživio neke od skladbi Jana Vlašimskog, kao što su *Virovitičko šetalište* i *Starodrevna Virovitica*, koje su izvedene na svečanom koncertu povodom obljetnice Gradske glazbe.

Tijekom godina, Gradska glazba Virovitica imala je ključnu ulogu ne samo u kulturnom životu grada, već i u povijesnim događajima. Njihove izvedbe pratile su mnoge značajne trenutke u povijesti Hrvatske, osobito tijekom Domovinskog rata, kada su članovi Gradske glazbe svojim nastupima i glazbenim pratnjama obilježavali ključne događaje poput Dana državnosti. Nažalost, zbog ratnih zbivanja i odlaska članova na bojišta, Gradska glazba morala je privremeno obustaviti aktivnosti. Mnogi članovi orkestra, njih 18, zamijenili su glazbene instrumente vojnom opremom, dok su ostali svoj doprinos dali besplatnim sviranjem na pogrebima palih branitelja.

Osim velikog orkestra, u sklopu Gradske glazbe tijekom godina djelovale su i druge sekcije, kao što su mažoretkinje, koje su bile stalna pratnja na brojnim nastupima do 2001. godine. Glazba se također prilagođava suvremenim potrebama i interesima mlađih članova, pa su tako formirani manji sastavi poput *Ohio Banda*, koji su izvodili raznoliku glazbu s primjesama jazza i revijalnog karaktera.

Danas, Gradska glazba Virovitica broji oko 30 glazbenika, a pod njezinim okriljem djeluju i mažoretkinje podijeljene u nekoliko dobnih skupina. Ova udruga predstavlja neizostavan dio kulturne baštine Virovitice i Virovitičko-podravске županije, a kroz redovite nastupe na smotrama, koncertima i natjecanjima, Gradska glazba Virovitica neprestano dokazuje svoju relevantnost i u suvremenom društvu. Nastupi na državnim smotrama, kao i sudjelovanje na natjecanjima puhačkih orkestara, potvrđuju visoku kvalitetu rada ove udruge.

Tijekom više od stoljeća postojanja, Gradska glazba Virovitica suočila se s mnogim izazovima, ali je zahvaljujući predanom radu članova, upravnog odbora i kapelnika uspjela očuvati svoju tradiciju i prilagoditi se promjenama vremena. Danas je simbol glazbene izvrsnosti i kulturni ambasador grada Virovitice, čija povijest i budućnost ostaju čvrsto povezani s identitetom lokalne zajednice.

5. Praktični dio rada - Dokumentarni film o Gradskoj glazbi

5.1. Priprema i izrada knjige snimanja

Kao početna faza produkcije dokumentarnog filma „*Gradska glazba – tradicionalno moderna*“, napravljena je detaljna razrada teme i izrađena knjiga snimanja. Prvi korak bio je definiranje koncepta filma i usmjeravanje na ključne aspekte koji su bili važni za obuhvaćanje. S obzirom na dugogodišnju povijest Gradske glazbe Virovitica i njezinu važnost u lokalnoj zajednici, istraživana je njena transformacija iz tradicionalne glazbene udruge u modernu kulturnu instituciju, s naglaskom na osobne priče njezinih članova i njihov odnos prema glazbi.

Izrada knjige snimanja bila je ključna za uspješno organiziranje snimanja. Sadržavala je strukturu filma, podijeljenu na tematske cjeline, uključujući intervjue sa sudionicima, snimke proba i nastupa, te vizualno atraktivne kadrove grada Virovitice i prostora u kojem Gradska glazba djeluje. Prvotna zamisao bila je uvesti gledatelje u priču kroz prikaze proba i druženja članova, ali sam tijekom same produkcije prilagodio plan, tako da film započinje snimkama zgrade Gradske glazbe, snimljene dronom, te prikazima s dva koncerta.

Također, u knjizi snimanja planirao sam fokus staviti na intervjue s ključnim članovima Gradske glazbe, kako bi njihova osobna iskustva i perspektive postali srž narativa filma. Tijekom ovog procesa, pažljivo sam zabilježio važne kadrove i redosljed scena, predviđajući i kako ću kasnije montirati film, s ciljem stvaranja zanimljive i dinamične priče.

5.2. Proces snimanja i korištena oprema

Snimanje dokumentarnog filma odvijalo se u nekoliko faza, pri čemu je bilo važno koristiti odgovarajuću opremu kako bi se postigla što bolja tehnička kvaliteta. Za snimanje videa koristio sam DSLR kameru Canon EOS 700d s dva objektiva: 85mm f/1.8 i 40mm f/2.8. Ovi objektivi omogućili su mi stvaranje izrazito oštarih i detaljnih kadrova, posebice pri snimanju intervjua i bliskih planova sudionika. Njihova plitka dubinska oština dala je intimnost kadrovima, čime su intervjui postali vizualno dojmljiviji i emocionalno snažniji.

Slika 5.2. Kadar snimljen 85mm f/1.8 objektivom

Za dinamične snimke i prikaze prostora, koristio sam GoPro Hero 12 Black, koji se pokazao izuzetno korisnim za bilježenje pokretnih kadrova i snimaka s neobičnih perspektiva. Snimanje iz zraka ostvario sam pomoću DJI Avata 2 FPV drona, čije snimke su filmu dale dodatnu dimenziju i omogućile gledatelju da u potpunosti doživi prostor u kojem djeluje Gradska glazba. Uz to, koristio sam iPhone 12 Pro za snimanje spontanih trenutaka, čime sam dodao još jednu vrstu perspektive, osobito tijekom proba i druženja članova.

Stabilnost kadrova postigao sam korištenjem Sony video stativa s fluidnom glavom, koji je osiguravao glatke pomake kamere pri statičnom snimanju. Za dinamičnije snimke u pokretu koristio sam DJI Osmo mobile 4 gimbal, koji mi je omogućio stabilizaciju slike i pri zahtjevnijim scenama, poput snimanja proba i spontanih trenutaka članova Gradske glazbe.

Slika 5.3. Kadar snimljen 40mm f/2.8 objektivom

Što se tiče zvuka, koristio sam SE Electronics kondenzatorski mikrofonski kabel montiran na teleskopski mikrofonski kabel. Mikrofonski je bio povezan s Focusrite Scarlett 2i2 audio sučeljem, što mi je omogućilo snimanje čistog i kvalitetnog zvuka za intervju. Zvuk je, kao i slika, imao ključnu ulogu u prenošenju emocionalne snage priča sudionika i njihova osobna iskustva s Gradskom glazbom. U intervjuima i dijalozima bilo je važno zadržati prirodan ton i jasnoću, zbog čega je odabir profesionalnog mikrofona i kvalitetnog sučelja bio ključan.

5.3. Uređivanje i postprodukcija

Nakon što sam završio snimanje, proces postprodukcije započeo je selekcijom materijala. U ovoj fazi bilo je ključno organizirati snimljene datoteke prema datumu i lokaciji snimanja kako bih se što lakše snalazio kroz materijal prilikom montaže. Nakon početne organizacije, pregledao sam sve snimke i napravio selekciju kadrova koji najbolje odgovaraju planiranoj naraciji i vizualnoj dinamici filma.

U Adobe Premiere Pro softveru, započeo sam proces montaže, slijedeći plan koji sam postavio u knjizi snimanja, ali uz prilagodbe koje su proizašle iz stvarnog snimanja. Prvi korak bio je postavljanje osnovne strukture filma, gdje sam kao uvod postavio snimke zgrade Gradske glazbe snimljene dronom, a zatim prikaze koncerata, kako bi film započeo s energičnim i vizualno

impresivnim scenama. Ove uvodne scene polako uvode gledatelja u svijet Gradske glazbe i postavljaju ton za ostatak filma.

Sljedeći važan korak bio je *color grading* – obrada boja na svim snimkama. Cilj mi je bio postići vizualnu konzistentnost između različitih izvora snimanja (DSLR, GoPro, iPhone), a istovremeno obogatiti vizualni dojam filma. Posebnu pažnju posvetio sam usklađivanju boja i kontrasta na kadrovima snimljenim dronom, kao i u sceni koncerta, kako bi se postigao dramatičan, ali realističan vizualni efekt. *Color grading* na master video kanalu dodatno je pojačao ukupnu atmosferu i omogućio da svaki kadar izgleda vizualno usklađeno.

Što se tiče zvuka, svaki audio zapis prošao je kroz proces obrade, pri čemu sam koristio ekvilajzer, kompresor i limiter kako bih osigurao čistoću i balans zvuka. Ovaj proces uključivao je prilagodbu pojedinačnih audio kanala, ali i obradu na razini cijelog filma kako bi se stvorila koherentna zvučna slika. Pri montaži zvuka, bilo je važno da dijalozi iz intervjua budu jasni i razumljivi, a pozadinski zvukovi skladno ujedinjeni sa slikom.

Na kraju, nakon završene montaže i obrade slike i zvuka, fokusirao sam se na završne detalje. Film se završava kadrovima snimljenim dronom, koji prikazuju zgradu Gradske glazbe iz zraka, čime se simbolično zatvara krug priče o povijesti i budućnosti ovog ansambla. Završni kadrovi, u kombinaciji sa završnim riječima dirigenta i Silvija Švasta o budućnosti Gradske glazbe, daju filmu zaokruženu i emocionalno snažnu završnicu.

5.4. Odabir sudionika

Odabir sudionika za dokumentarni film *Gradska glazba Virovitica: tradicionalno-moderna* temeljio se na njihovom dugogodišnjem angažmanu u radu Gradske glazbe te njihovim osobnim pričama koje nude jedinstvene perspektive o ulozi orkestra u zajednici. Svaki sudionik donosi poseban pogled, od umjetničkog i profesionalnog do amaterskog i početničkog iskustva s glazbom, čime se osigurava cjelovita slika utjecaja Gradske glazbe na njezine članove, ali i širu zajednicu u Virovitici.

Silvijo Švast, akademski glumac i zaposlenik Kazališta Virovitica, već dugi niz godina sudjeluje u radu Gradske glazbe, uključujući vođenje javnih nastupa, pomoć u radnim akcijama te sudjelovanje u društvenim događanjima. Izabrao sam ga kako bi pružio pogled na Gradsku glazbu iz perspektive umjetnika koji nije član orkestra, već suradnik i prijatelj. Njegovo viđenje kao građanina Virovitice daje dodatni uvid u važnost orkestra za kulturni život grada.

Silvio Paloš, dugogodišnji dirigent Gradske glazbe s više od 20 godina iskustva, od malih nogu gaji ljubav prema glazbi i dirigiranju, što je naslijedio od djeda i pradjeda, koji su također bili kapelnici. Silvio je poznat po svojoj opuštenoj i prijateljskoj prirodi te često potiče druženje i zabavu među članovima, čime jača njihov osjećaj pripadnosti orkestru i ljubav prema glazbi.

Slika 5.4. Kadar intervjuja s dirigentom Palošem

Filip Petraš, student druge godine Muzičke akademije u Grazu, smjer trombon, član je Gradske glazbe od početka osnovne glazbene škole. Njegovo dugogodišnje sudjelovanje u orkestru vjerojatno je potaknulo njegovu profesionalnu zainteresiranost i ljubav prema glazbi, što ga je dovelo do daljnjeg glazbenog obrazovanja na međunarodnoj razini.

Nikola Majstorović, jedini preostali član orkestra iz generacije "pomlatka", svira eufonij i aktivno sudjeluje u svim aktivnostima i druženjima Gradske glazbe. Njegova dugogodišnja posvećenost svjedoči o važnosti koju Gradska glazba ima u životima svojih članova te o dugotrajnoj povezanosti koju orkestar gradi u zajednici.

Slika 5.5. Kadar Nikole, jedinog preostalog člana “pomlatka”

Domagoj Kovačić, svirač udaraljki i samouki gitarist, pridružio se Gradskoj glazbi potaknut pozitivnim iskustvima prijatelja koji su već bili članovi. Tijekom vremena provedenog u orkestru naučio je svirati udaraljke i čitati note, što mu je omogućilo da aktivno doprinosi zvuku orkestra te da se razvije kao glazbenik.

Sudionici su odabrani kako bi prikazali raznolikost iskustava i odnosa koje pojedinci imaju s Gradskom glazbom Virovitica. Od profesionalnih glazbenika i dirigenata, do entuzijastičnih amatera i suradnika, dokumentarni film naglašava kako orkestar nije samo glazbena institucija, već i kulturno središte koje jača društvene veze i potiče osobni rast kroz glazbu.

5.5. Plan snimanja

- Uvodni kadrovi

Film započinje snimkom zgrade Gradske glazbe koja je snimljena dronom, što odmah uspostavlja vizualnu povezanost s institucijom. Slijede brze montaže snimki s dva koncerta Gradske glazbe, čime se ističe bogata glazbena baština ansambla. Ovi uvodni prizori dinamično uvode gledatelja u atmosferu i značaj Gradske glazbe za grad Viroviticu.

- **Portret Gradske glazbe**
Kroz intervjuje s ključnim članovima, uključujući dirigenta Silvija Paloša, gledatelji dobivaju uvid u rad ansambla i osobne priče sudionika. Ovdje se koriste B-roll snimke prostora, instrumenata i druženja članova na probama. Intervjui naglašavaju ljubav prema glazbi, kao i posvećenost radu s ansamblom, pružajući osobne perspektive o važnosti Gradske glazbe.
- **Intervjui**
Intervjui sa sudionicima govore o izazovima s kojima se Gradska glazba suočava u modernom društvu, uključujući smanjenje broja mladih članova i promjene u glazbenim ukusima. Fokus je stavljen na aspekt moderne glazbe u tradicionalnom orkestru i kako je to prihvaćeno danas.
- **Vizija za budućnost**
Film se približava završnici kroz intervjuje s dirigentom Silvijom Palošem i kolegom glumcem Silvijom Švastom. Oni iznose svoja razmišljanja o budućnosti Gradske glazbe, govoreći o planovima za nove projekte, suradnje i daljnji razvoj orkestra, te svakako donosi konačnu poruku o važnosti očuvanja kulturne baštine kroz suvremene pristupe i kontinuirani rad na očuvanju tradicije.
- **Zaključak filma**
Film završava završnim snimkama koncerta, dok se uz kadrove drona prikazuje eksterijer i interijer prostora Gradske glazbe iz zraka zanimljivim pristupom korištenjem FPV drona..

6. Zaključak

Kroz istraživanje i rad na ovom završnom projektu, osobno sam došao do dubljeg razumijevanja ne samo Gradske glazbe Virovitica kao kulturne institucije, već i cijelog procesa stvaranja dokumentarnog filma. Prvotna zamisao o prikazu Gradske glazbe kao tradicionalnog orkestra u suvremenom kontekstu evoluirala je tijekom rada, a svaka faza istraživanja i snimanja oblikovala je konačnu verziju filma. Početna ideja, iako čvrsta u teorijskom dijelu, kroz sam proces produkcije i montaže prošla je kroz brojne promjene, što me naučilo koliko je fleksibilnost važna u kreativnom procesu.

Suradnja s članovima Gradske glazbe pružila mi je osobit uvid u njihove priče, emocije i svakodnevne izazove, čime je moj dokumentarac dobio osobniji ton. Kroz te intervju i snimke, shvatio sam da Gradska glazba nije samo glazbeni ansambl, već srce zajednice koje spaja ljude različitih generacija i interesa. Kroz ovaj rad, imao sam priliku dokumentirati njihov trud, predanost i ljubav prema glazbi, što me dodatno inspiriralo i obogatilo moje vlastito iskustvo.

Tijekom stvaranja filma, susreo sam se s mnogim izazovima, od tehničkih aspekata snimanja do same montaže i oblikovanja konačne priče. Iako su mnoge originalne ideje tijekom procesa snimanja morale biti prilagođene, upravo su te prilagodbe dovele do bolje dramaturgije filma. Proces montaže bio je posebno dinamičan, jer je svaka verzija filma donosila novi uvid u priču i omogućila mi da na kraju dođem do konačnog rezultata s kojim sam izuzetno zadovoljan.

Veliku ulogu u realizaciji ovog rada imali su i ljudi koji su mi pomogli – od mojih suradnika do mentora, čiji su savjeti i podrška bili neizmjerljivo važni. Naučio sam koliko je važno slušati mišljenja drugih i biti otvoren za prilagodbe, što je na kraju rezultiralo boljim filmom. Posebno mi je vrijedno iskustvo rada s raznolikim tehničkim alatima i tehnologijama, kao i usvajanje novih vještina u montaži i postprodukciji.

Kroz dokumentarni film o Gradskoj glazbi Virovitica, imao sam priliku ne samo prikazati jednu od najstarijih kulturnih institucija u gradu, već i osvijestiti važnost očuvanja tradicije u suvremenom društvu. Svaka snimka i svaki intervju ispričali su priču koja će, nadam se, ostati zabilježena za buduće generacije.

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Toni Lešković (*ime i prezime*) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog/specijalističkog (*obrisati nepotrebno*) rada pod naslovom Gradska glazba Virovitica - Tradicionalno moderna (*upisati naslov*) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(*upisati ime i prezime*)

Toni Lešković
(*vlastoručni potpis*)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

7. Literatura

Knjige:

1. Mikić, Krešimir. 2001. Film u nastavi medijske kulture. Educa. Zagreb.
2. Škrabalo, Ivo. 1998. 101 godina filma u Hrvatskoj. Nakladni zavod Globus. Zagreb.
3. Gilić, Nikica 2007. Filmske vrste i rodovi. AGM. Zagreb.
4. Grant, Barry Keith. 2007 Film Genre: From Iconography to Ideology. Short cuts. Vol. 33 Wallflower Press. London.

Kvalifikacijski i znanstveni radovi:

5. Bugarin, Magdalena. 2019. Digitalizacija medijske produkcije. Sveučilište Sjever. Koprivnica. Završni rad.
6. Nosić, Vesna. 2009. "PRODUKCIJA DOKUMENTARNOG FILMA U GIMNAZIJI "MATIJA MESIĆ" U SLAVONSKOM BRODU." Život i škola LV, br. 22. 203-214.
7. Peterlić Ante. 2018. Osnove teorije filma, Akademija dramske umjetnosti, Zagreb.
8. Šarić, Dora. 2023. Produkcija kratkometražnog igranog filma „Konsonanca “(Prilog). Specijalistički diplomski stručni studij. Sveučilište Vern.

Internetski izvori:

1. <https://www.britannica.com/art/motion-picture>. Accessed 28 August 2024 (pristupljeno 11.3.2024.)
2. <https://www.britannica.com/art/film-theory>. (pristupljeno 11.3.2024.)
3. <https://filmska.lzmk.hr/clanak/rodovi-filmski> (pristupljeno 11.3.2024.)
4. <https://www.videomaker.com/how-to/directing/film-history/what-is-film-theory-a-beg-inners-guide/> (pristupljeno 11.3.2024.)
5. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/dokumentarni-film> (pristupljeno 11.3.2024.)
6. Kelison, Ketrin. Produkcija u televiziji i novim medijima (drugo izdanje). https://www.academia.edu/6894430/PRODUKCIJA_U_TELEVIZIJI_I_NOVIM_MEDIJIMA_drugo_izdanje_Ketrin_Kelison (pristupljeno 11.3.2024.)
7. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Od-ideje-do-premijere-kratkog-filma.pdf> (pristupljeno 5.4.2024.)
8. <https://filmska.lzmk.hr/clanak/eksploatacija-filma> (pristupljeno 5.4.2024.)

Popis slika

Slika 4.1. Gradska glazba Virovitica Izvor: arhiva Gradske glazbe Virovitica	11
Slika 5.2. Kadar snimljen 85mm f/1.8 objektivom Izvor: privatna arhiva	15
Slika 5.3. Kadar snimljen 40mm f/2.8 objektivom Izvor: privatna arhiva	16
Slika 5.4. Kadar intervjuja s dirigentom Palošem Izvor: privatna arhiva	18
Slika 5.5. Kadar Nikole, jedinog preostalog člana "pomlatka" Izvor: privatna arhiva	19